

IŠVADA

2018 m. gegužės 30 d.

Vilnius

Dėl Seimo Peticijų komisijos sprendimo

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija (toliau – Komisija) 2018 m. gegužės 30 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Antano Algimanto Miškinio peticiją „Dėl Vidaus tarnybos statuto ir Krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo pakeitimo“ ir priėmė sprendimą atmesti joje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutą (toliau – Statutas) ir Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymą, suvienodinant sąlygas, kurioms esant karo tarnybos pareigūnai turi netekti savo laipsnio.

Komisija šį sprendimą priėmė, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ir Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijų pateiktas nuomones ir manydama, kad nėra būtina suvienodinti vidaus tarnybos pareigūnų ir karių laipsnių atėmimo sąlygas.

Konstitucinis Teismas 2015 m. lapkričio 4 d. nutarime konstatavo, kad Konstitucijoje įtvirtinta diferencijuota civilinių valstybės institucijų ir karinių bei sukarintų valstybės institucijų samprata sudaro teisinės prielaidas teisės aktais diferencijuotai reguliuoti santykius, susijusius su civilinių valstybės institucijų ir karinių bei sukarintų valstybės institucijų veikla, taip pat nustatyti tokį civilinėse ir karinėse bei sukarintose valstybės institucijose dirbančių asmenų teisinį statusą, kuris turėtų tam tikrus ypatumus. Konstitucijos 141 straipsnyje nurodytos sukarintos tarnybos negali būti tapatinamos su karinėmis krašto apsaugos sistemos institucijomis ir jų pareigūnai negali būti tapatinami su krašto apsaugos sistemos kariais; Konstitucijos 141 straipsnio sąvoka „sukarintos tarnybos“ aiškinama kaip apimanti statutinės valstybės institucijas, nepriskirtinas krašto apsaugos sistemai (t. y. policijos, vidaus tarnybos ir saugumo tarnybos įstaigas, taip pat kitas valstybės institucijas, kurių veikla, atsižvelgiant į jų paskirtį ir funkcijas, turi būti organizuojama remiantis statutiniais santykiais).

Taip pat pažymėtina, kad konstitucinė karo tarnybos paskirtis užtikrinti pasirengimą ginti valstybę nuo užsienio ginkluoto užpuolimo ir jos gynimą suponuoja ir tam tikrus specifinius jos ypatumus: būtinumą nuolat palaikyti kovinę parengtį ir su tuo susijusį ypatingą tarnybos atlikimo režimą (*inter alia* karo tarnybos laiko, griežto hierarchinio pavaldumo karių tarpusavio santykius, karių laipsnių sistemą, drausminės atsakomybės specifiką ir kt.). Todėl manytina, kad karių laipsnių atėmimo atvejų (sąlygų) Karo tarnybos įstatyme gali būti numatyta daugiau nei Vidaus tarnybos statute.

Vadovaujantis Vidaus tarnybos statuto 16 straipsnio 1 dalimi, nekariniai vidaus tarnybos sistemos pareigūnų (toliau – pareigūnai) laipsniai yra skirti pareigūnų tarnybos santykiams reguliuoti, jų patirčiai, įgaliojimams žymėti. To paties straipsnio 18 dalyje nustatyta, kad grąžinto į vidaus tarnybą buvusio pareigūno turimas atsargos laipsnis nuo pareigūno grąžinimo į vidaus tarnybą dienos tampa pareigūno laipsniu arba pervardijamas atitinkamu tos pačios grandies policijos ar vidaus tarnybos laipsniu. Įvertinus šias Statuto nuostatas, buvusio pareigūno atsargos laipsnis yra teisiškai reikšmingas tik tuo atveju, kai jis yra grąžinamas į vidaus tarnybą.

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, vadovaujantis Statuto 71 straipsniu, į vidaus tarnybą gali būti grąžinami tik šiame straipsnyje nurodytais pagrindais atleisti buvę pareigūnai ir tik tie, kurie atitinka Statuto 7 straipsnio 1 dalies 1–4 ir 7 punktuose nustatytus pretenduojantiems į vidaus tarnybą asmenims taikomus reikalavimus ir neturintys Statuto 12 straipsnyje nustatytų apribojimų. Atsižvelgiant į tai, buvę pareigūnai, kurie peticijoje minimu atveju įstatymų nustatyta tvarka yra pripažinti kaltais už tyčinio nusikaltimo padarymą, negali būti grąžinti į vidaus tarnybą.

Peticijų komisija, vadovaudamasi Peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalies ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Lietuvos Respublikos Seimo pavasario sesijos darbotvarkę protokolinio nutarimo dėl Peticijų komisijos sprendimo dėl Antano Algimanto Miškinio peticijos projektą.

PRIDEDAMA:

1. Antano Algimanto Miškinio kopija, 2 lapai.
2. Krašto apsaugos ministerijos 2018-04-20 raštas Nr. 12-01-581, 1 lapas.
3. Vidaus reikalų ministerijos 2018-04-12 raštas 1D-1948, 1 lapas.
4. Išrašas iš Seimo Peticijų komisijos 2018 m. gegužės 9 d. posėdžio protokolo Nr. 250-P-08, 1 lapas.
5. Lietuvos Respublikos Seimo protokolinio nutarimo projektas, 1 lapas.

Komisijos pirmininkas

Petras Čimbaras